

Posudek vedoucího na diplomovou práci Pavlíny Slavíkové: Hodnocení stavu a využití údolních niv Bylanky a Chotýšského potoka

Diplomová práce má přiměřený rozsah a logickou strukturu spočívající v přiblížení metodiky, literární rešerši, celkové charakteristice řešeného území a jeho hodnocení na základě detailního terénního průzkumu. Zaměření práce se vyvíjelo a rozšiřovalo v průběhu jejího zpracování, od sledování změn ve využívání krajiny k ekomorfologickému hodnocení vodních toků a využívání celé údolní nivy dvou sledovaných potoků. Modelové území reprezentuje běžnou intenzivně zemědělsky využívanou krajinu ve středních Čechách, která nepodléhá žádné speciální ochraně a speciálním režimům hospodaření. Autorka toto území dobře zná a tuto znalost osvědčila i při zpracování diplomové práce. Přistoupila k ní svědomitě a jednotlivé etapy zpracování pravidelně konzultovala se svým vedoucím.

V souladu se zaměřením práce je i její metodická část a rešerše literatury zaměřena na několik problémových okruhů:

1. ekomorfologické hodnocení vodních toků
2. hodnocení břehových porostů a doprovodné vegetace
3. vývoj využívání krajiny (se zaměřením na prostor údolní nivy)

Kapitoly 2. (Metodika) a 3. (Rešerše) se tak zčásti prolínají. Metodika na stranách 7-29 je nezvykle dlouhá, ale to právě proto, že zčásti se prolíná s rešerší. (Podkapitola 2.2.1. zařazená v metodice a věnovaná přehledu dřevin je zčásti rešeršní – obecné charakteristiky dřevin a zčásti výsledková – uvádí, kde v území se které dřeviny vyskytují, tj. je založená také na vlastním terénním průzkumu).

Vývoj využití ploch v údolních nivách je sledován za období 1851-2007 s využitím dat za tyto dva krajní časové horizonty. Umožňuje porovnat změny a rozdíly současného využívání proti stavu před 160 lety. Nejsou však zvoleny žádné další časové horizonty uvnitř tohoto dlouhého období, které by umožnily sledovat intenzitu a rychlost změn, případně jejich opakování uvnitř tohoto období nebo stanovení uzlových bodů vývoje, které by pomohly dlouhé období podrobněji rozčlenit.

Kapitola 5. obsahuje standardní fyzickogeografickou charakteristiku území. Zde chci upozornit na několik spíše formálních nedostatků.

Mapa č. 3 (geologická) na str. 50 je při své jednoduchosti zbytečně velká, navíc nemá měřítko. Než přebírat mapy z geoportálu Cenia, je lepší využít originální geologickou mapu 1:50 000.

Na str. 52 je volné místo, které mohlo vyplnit schéma geomorfologického členění, na němž by názorně vynikla poloha řešeného území na rozhraní dvou subprovincií Českého masívu.

Mapa č. 4 (půdní) na str. 58 je velmi nekvalitně reprodukována, téměř nečitelná a používá starší terminologii, odlišnou od textu na str. 57 (i když je citován stejný autor - Samek 1995).

V kapitole 5.6. Fytogeografická charakteristika autorka jakoby se nemohla rozhodnout, zda to bude fytogeografie nebo biogeografie, oboje se prolíná, navíc ještě s ÚSESem.

Mapa č. 5 širší ÚSES (na str. 61) je opět velmi nekvalitně reprodukována.

Kapitola 7. Výsledky potvrzuje, že autorka provedla detailní průzkum a sledované území dobře zná. V podrobném popisu úseků toků osvědčila dobré komplexní fyzickogeografické znalosti a pozorovací postřeh. Podle převzaté a mírně upravené metodiky je provedeno ekomorfologické hodnocení toků Bylanky a Chotýšského potoka, dále je hodnocen stav břehové a doprovodné vegetace. Kapitola 7.4. hodnotí využití ploch v údolní nivě, pozornost

věnuje také opuštěné nevyužívané půdě v údolní nivě. Kapitola je doprovázena koláčovými grafy využití ploch (str. 99 a 100), které jsou až příliš malé.

V závěru je shrnutí výsledků sledování současného stavu a naznačení možností revitalizace obou toků. Tyto postřehy mohou být užitečné a cenné i pro praxi. Škoda, že nebyl hodnocen také stav sledovaných úseků ve vztahu k ÚSESu. V charakteristice území jsou uvedeny všechny prvky ÚSES – biocentra a biokoridory, které vesměs sledují oba vodní toky, ale ve zhodnocení se k nim už autorka nevrátila. Přitom právě při realizaci ÚSES by bylo možné dosáhnout revitalizačních opatření a zlepšit ekologický stav vodních toků a prostoru údolní nivy. Jak to vypadá s přípravou komplexních pozemkových úprav ve sledovaném území ?

Přílohy obsahují detailní tabulky, zpracované jako výsledek podrobného terénního průzkumu a hodnotící všechny úseky sledovaných vodních toků. Svědčí o velkém objemu práce, mohly být ale zpracovány i sumárně v textu. Vývoj v údolní nivě mohl být porovnán s vývojem v celých katastrálních územích, aby vynikly případné odlišnosti vývoje.

Dvě volné mapy v příloze jsou stavové – ukazují stav využití údolní nivy sledovaných toků Bylanky a Chotýšského potoka v letech 1851 a 2007. Mohla být ještě zpracována mapa změn jako průnik obou stavových map.

Závěrečné hodnocení: Pavlína Slavíková prokázala, i přes výše uvedené připomínky, schopnost tvůrčí aplikace metodiky, terénního mapování a vyhodnocení výsledků fyzickogeografického průzkumu. Její diplomovou práci doporučuji k obhajobě s návrhem hodnocení v e l m i d o b ř e.

18.5.2008



Doc. RNDr. Zdeněk Lipský, CSc.
vedoucí diplomové práce